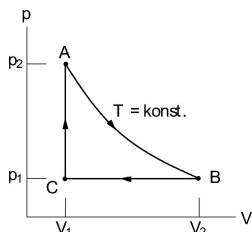

Termodynamika a statistická fyzika

Příklady pro opakování na druhou zápočtovou písemku

1. Ideální plyn necháme při tlaku 40 kPa expandovat z objemu 15 l na objem 29,2 l. Expanze probíhá za konstantní teploty. Stanovte změnu volné energie při tomto ději.
2. Ukažte platnost vztahu $\left(\frac{\partial C_V}{\partial V}\right)_T = T \left(\frac{\partial^2 p}{\partial T^2}\right)_V$.
3. Určete změnu entropie ideálního plynu o teplotě 20°C, tlaku 100 kPa a objemu 2 l, rozpíná-li se do vakua na dvojnásobný objem 4 l. Uvažujte, že děj probíhá izotermicky.
4. Vypočtěte Jouleův-Thomsonův koeficient pro plyn popsáný stavovou rovnicí $p = \frac{NkT}{V} \left(1 + \frac{N}{V} B_2\right)$, kde B_2 je funkce teploty.
5. V limitě $T \rightarrow 0$ ukažte, že $C_V \rightarrow 0$.
6. Určete práci, kterou musíme dodat chladicímu stroji pracujícímu na principu obráceného Carnotova cyklu, jestliže v prostředí o teplotě 20°C chceme zmrazit 1kg vody téže teploty na led o teplotě 0°C.
7. Carnotův tepelný stroj odebírá v pracovním cyklu ze zásobníku tepla 418,6 J a chladiči odevzdává 335 J. Jaká je teplota chladiče, je-li zásobník tepla udržován na teplotě 127°C?
8. Na obrázku vidíme $p - V$ diagram kruhového děje motoru, jehož pracovní látkou je jedn mol jednoatomového ideálního plynu (tzn. $\gamma = \frac{5}{3}$). Děj A-B je izotermický, děj B-C je izobarický, děj C-A je izochorický. Hodnoty objemů plynu jsou $V_1 = 0,2 \text{ m}^3$, $V_2 = 0,4 \text{ m}^3$. Hodnota tlaku je $p_1 = 0,5 \cdot 10^5 \text{ Pa}$. Plynová konstanta je $R = 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. Vypočtěte

- (a) teplotu plynu v bodech A, B a C,
- (b) celkovou práci vykonanou plynem,
- (c) celkové množství přijatého tepla,
- (d) celkové množství odevzdaného tepla,
- (e) celkovou změnu entropie během jednoho cyklu,
- (f) účinnost motoru.

9. Dva moly a čtyři moly ideálního plynu o stejné teplotě T a různých tlacích p_1 a p_2 jsou od sebe odděleny přepážkou. Určete změnu entropie následkem smíšení obou plynů.